

- установи, які надають платні послуги і мають власні джерела доходу;
- установи, які не роблять платні послуги і не мають власних джерел доходу.

Особливості фінансів бюджетних організацій:

– оскільки бюджетні установи тісно пов'язані з бюджетом, з якого фінансуються їх витрати, то в результаті недоотримання коштів це призводить до недофінансування видатків організації, при перевиконанні бюджету певного рівня надходження це призводить до додаткового фінансування організації;

– бюджетні організації мають право надавати певні платні послуги, завдяки яким формують частину своїх власних коштів за рахунок самостійно зароблених доходів [3].

Бюджетним установам кошти з бюджету надаються у вигляді субсидій на відшкодування нормативних витрат, які пов'язані з виконанням державного (муніципального) завдання. Таким чином, розмір субсидії, виділеної бюджетній установі, залежить безпосередньо від рівня (кількості і якості) надаваних їм послуг (робіт). З цього випливає, що чим ефективніше діяльність установи, тим багатше вона повинна бути.

Планування бюджетних асигнувань здійснюється з урахуванням державного (муніципального) завдання на наступний фінансовий рік, а також його виконання в звітному і поточному фінансовому році. Невикористана до кінця фінансового року субсидія, надана на виконання державного завдання, залишається в розпорядженні установи [4].

Державне завдання формується при формуванні державного бюджету на черговий фінансовий рік і плановий період і затверджується не пізніше одного місяця з дня офіційного опублікування закону про бюджет на черговий фінансовий рік і плановий період.

Кошти, отримані з бюджету, повинні використовуватися тільки за призначенням, на підставі розпорядження організації, з підтвердженням документів, договорів, актів приймання даних послуг. Неправильне використання бюджетних коштів суворо перевіряється контролюючими органами. Відпущені кошти повинні витратитися тільки за їх цільовим призначенням [5].

Джерела та література

1. Бюджетна система України: навч. посіб./С. О. Булгакова, Л. І. Василенко, Л. В. Єрмошенко та ін.; за ред. С. О. Булгакової. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 288 с.
2. Бюджетний кодекс України. Вінниця: Книга-Вега, 2004. 108 с.
3. Бюджетний менеджмент: підручник/В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; за заг. ред. В. Федосова. Київ: КНЕУ, 2004. 864 с.
4. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України: підручник. Київ: Центр навч. л-ри, 2004. 544 с.
5. Державні фінанси у транзитивній економіці: навч. посіб./М. І. Лін, Л. М. Горбач, Л. Я. Новосад та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Карліна. Київ: Кондор, 2003. 200 с.
6. Концепція перебудови системи державних субсидій, що надаються галузям національної економіки. Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2003 р. № 182.

Галетій Є. – студентка
 Науковий керівник: к. е. н., доц.
 І. Підкамінний
 Київський національний торговельно-
 економічний університет
 м. Київ, Україна

Джерела інансування інноваційних ініціатив молодих новаторів

Серед основних проблем інноваційної діяльності підприємств в Україні можна виділити відсутність зовнішніх джерел фінансування та необхідність залучення ресурсів від приватних та державних інвесторів, діяльність яких тільки розвивається.

Державні інвестиції мають прояв у кредитуванні, наданні державних гарантій, грантів, бюджетних коштів, субсидій, дотацій, субвенцій, майнового страхування, проте така діяльність не є пріоритетною для держави, тому надається в дуже обмеженій кількості. Інноваційна діяльність також може фінансуватися банками, проте на це джерело фінансування варто розраховувати лише при дуже малій ризиковості інноваційних ініціатив, що є великою рідкістю.

У прискоренні соціально-економічного розвитку України велику роль може відігравати молодь. Проте активна, талановита та багата на ідеї ця верства населення має дуже багато проблем з утіленням їх у життя. На сьогодні активну участь у фінансовому забезпеченні інноваційних ініціатив молоді відіграють приватні інвестори та зарубіжні венчурні фонди.

Фінансування венчурними фондами, бізнес-акселераторами, бізнес-ангелами, через лізинг, факторинг, іноземні гранти, краудфандінг, форфейтинг – майбутнє підприємницької діяльності молоді, створеної на основі їх ідей.

Венчурний капітал можна залучити створивши бізнес-план, який може мати високий ступінь ризику. Венчурна компанія – фінансова організація, що спеціалізується на інвестиціях у власний капітал стартапів і в інші види їх довгострокового фінансування. Венчурна компанія може, з однієї сторони, надавати фінансування, а з іншої – здійснювати різний ступінь участі в управлінні та діяльності, що створює можливість втрати новатором контролю над власною інноваційною ініціативою [1].

Бізнес-інкубатор – організація, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для ефективної діяльності малих інноваційних підприємств, які розробляють інноваційний продукт. Вона надає на певних умовах та на певний час приміщення, обладнання, послуги та забезпечує доступ до фінансових джерел, проте інвестує інтелектуальний капітал та не сприяє у пошуку прямих інвесторів.

Бізнес-ангел – приватний інвестор, що вкладає гроші в інноваційний проєкт на етапі створення підприємства в обмін на повернення вкладень та долю в капіталі. При залученні цього джерела фінансування необхідно розраховувати на незначне фінансування, оскільки вкладаються власні кошти інвестора, та можливість інвестора оптимізувати ініціативу, яка вже має бути складена як бізнес-модель, визначення місця та перспективи проєкту на ринку [2].

Інноваційний лізинг – специфічний вид економічних відносин між його суб'єктами з приводу об'єктів рухомого та нерухомого майна, що відноситься до основних засобів в процесі інноваційної діяльності. Застосування даного лізингу пов'язане з великою кількістю ризиків, тому для здійснення такої діяльності необхідно бути готовим до хеджування.

Факторинг являє собою короткострокове фінансування, при якому факторингова компанія купує грошові вимоги постачальника до покупця та здійснює інкасування його дебіторської заборгованості за певну винагороду. Як джерело фінансування інновацій для молоді є важкодоступним, оскільки вартість послуги вкрай висока; процес факторингу відбувається лише за лімітованою сумою та вимоги до претендентів на факторингове обслуговування важко поєднані з інноваційними ініціативами.

Форфейтинг як джерело фінансування полягає в покупці кредитором дебіторської заборгованості клієнта. Недоліком є переплата за користування коштами, проте покупець-новатор отримує змогу домовитись з форфейтинговою компанією про графік сплати, відстрочки та пільги.

В останні роки серед молодих новаторів України найбільшу популярність має залучення фінансування завдяки краудфандінгу та іноземним грантам.

Краудфандінг передбачає співпрацю людей, які об'єднують гроші чи інші ресурси для підтримки інноваційних ідей, винахідників або стартапів. Особливістю та сучасною тенденцією, актуальною саме для молоді, є взаємодія через Інтернет на спеціалізованих платформах (напр., Kickstarter) або в соціальних мережах (напр., Facebook). Перевагою даного джерела фінансування є залучення безповоротних, безкоштовних інвестицій з одночасною рекламою інноваційної ініціативи. Недоліком може бути недобір необхідної суми та, відповідно, не отримання коштів [2, 57].

Залучення іноземних грантів потребує зацікавленості уряду іншої країни, міжнародної організації або інвестиційного фонду в певній інновації. Така інновація має вирішувати соці-

ально-економічну проблему, а тому мають бути передбачені конкретні соціальні та економічні результати її впровадження, а також раціональне обґрунтування потреби в коштах. Наприклад, Світовий банк у 2018 році забезпечив грантами українських новаторів на суму 781,38 млн дол. Та зареєстрував 2107 патентних заявок [3].

Фінансування інноваційних ініціатив молоді в Україні тільки починає розвиватися, тому доцільним є комплексний підхід до відповідної діяльності. Вибір джерела фінансування слід робити дуже ретельно, оскільки від цього залежить можливість реалізації інноваційної ініціативи з бажаним результатом та перспективами її розвитку. Молоді важливо завчасно розглянути переваги, недоліки та можливе поєднання різноманітних джерел для досягнення їхньої гнучкості та адаптивності до вимог ринку.

Джерела та література

1. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/77.pdf
2. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. URL: <https://knute.edu.ua/file/ODc0Mw==/53ec8a30e688165ab46cb806c8831614.pdf>
3. Світовий банк. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.GRT.EXTA.CD.WD?end=2018&locations=UA&start=1991&view=chart>

Гідія Н. – студент гр. ЕП- 63 М;
Бортнік С. – к. е. н., доцент кафедри підприємництва та маркетингу
 Волинський національний університет імені Лесі Українки
 м. Луцьк, Україна

Сутність технологічного оновлення підприємств та його інвестиційне забезпечення

Неухильне посилення рівня інформатизації економічних відносин, загострена конкурентна боротьба за ринки збуту є чинниками, які вимагають від суб'єктів господарювання реалізації організаційних та технологічних змін, під впливом яких процеси виробництва будуть оптимізовані, а продукція більш конкурентоспроможною. Продуктивність обладнання, його енергомісткість, надійність, безпечність використання, екологічність є якісно-продуктивними характеристиками, які визначають конкурентоспроможність підприємства.

Проблемам технічного переозброєння, технічного оновлення і модернізації виробництва у науковій літературі приділено значну увагу. Цим питанням присвячені праці О. Кушніренка, В. Онищенко, О. Амоші, В. Борисова, Ю. Іванова. Однак, незважаючи на значні досягнення в теорії та практиці інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств, є частина питань, які залишаються актуальними й сьогодні. Зокрема, недостатньо дослідженими залишились методи оцінювання інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств, способи вибору найкращого проекту інвестиційного забезпечення, фактори, які впливають на технологічне оновлення підприємств.

Якщо розглянути сутність поняття, то технологічне оновлення є сукупністю процесів покращення якісних та кількісних характеристик продукції зумовлених зміною сировини, матеріалів, обладнання або послідовності здійснення технологічних операцій. При цьому традиційною формою технологічного оновлення підприємства науковці і підприємці вважають модернізацію виробництва, але практикою доведено, що технологічне оновлення у формах технічного переозброєння і технічного оновлення також може привести до зростання конкуренто-